

[Bøgholm.]

partier vil vurdere det således — at det gælder om at redde, hvad der er mulighed for at redde af begrebet Norden i det kommende frihandelsområde. Jeg tror ikke, man kan afvise, at det er muligt; Beneluxlandene består stadig, til trods for at de enkelte lande er gået ind i det store europæiske fællesmarked. Det må da også være muligt at nå sådanne aftaler, at Norden optræder som en forhandlende enhed. Ingen skal fortælle mig, at engelsk politik vil stå stærkere, om England vil sætte sig imod det, for vi har fundet os i og agter at finde os i, at England har givet særrettigheder til medlemmerne af sit verdensrige. Når England har givet sådanne præferencer, vil England ikke kunne nægte os ret til at træffe nordiske aftaler, for så vidt de er forenelige med forholdene inden for det nye frihandelsområde.

Dette er imidlertid uafklaret, og så meget i denne situation er uafklaret, og det, der har gjort det stærkeste indtryk på mig under denne debat, således som den har været lagt op fra regeringens og regeringspartierne side, har været den uklarhed, der er over den. Det er ikke, fordi jeg synes, at tingene ikke har været fremstillet klart nok, men det er ganske enkelt, fordi vi mangler viden om disse forhold på en lang række områder. Jeg kan ikke se, at det vil være parlamentarisk forsvarligt, at denne forsamling træffer afgørelse med denne manglende viden. Der må være et særligt parlamentarisk ansvar; denne forsamling kan ikke blot godtage en politik, der foreslås af regeringen, denne forsamling har pligt til selvstændigt at undersøge denne politik og dens forudsætninger. Men dette er i dag ikke muligt, og alene af den grund vil jeg mene, at det vil være rimeligt og rigtigt, om man fra dansk side søgte det, man kalder den principielle afgørelse, udsat.

Vi har hørt mange skønne ord om, hvorledes man i Bonn og i London og vel også andre steder tillægger vort land betydning som brobygger. Ja, måtte det bare være så vel. Men er det således, vil det vel være et rimeligt krav, at Danmark, der skal forsøge sig i rollen som brobygger mellem to førende, stærke magtgrupperinger, i alt fald får mulighed for at udsætte sin egen afgørelse, indtil man ser, hvorledes disse to

magtgrupperinger kan harmoniseres. Er Danmark først inde i den ene magtgruppering, er det min opfattelse, at muligheden for at slå bro på en ganske afgørende måde vil være svækket.

Den højtærede udenrigsminister har refereret til samtaler, ministrene har haft i Bonn. Jeg tror, at det har været meget nyttige samtaler, og jeg tvivler ikke om, at ministeren har nået, hvad der var at nå i Bonn; men ministeren har ikke kunnet være i Paris og Rom — hvad der vel i og for sig også var ønskeligt — fordi der ganske enkelt ikke var tid til det. Det kan vel ikke være urimeligt, om den danske udenrigsminister stiller det krav, at Danmark, der har den vanskeligste stilling af alle lande, der i øjeblikket skal tage stilling til disse spørgsmål, må have tid til at føre samtaler også andre steder end i Bonn? Hvor stærke end Englands ønsker om en afgørelse i løbet af nogle dage må være, er det vanskeligt at tro, at vi skulle stå over for et ultimativt krav. Det er ikke den måde, man plejer at forhandle mellem venligt sindede magter, og hvis der kom et motiveret ønske om en udsættelse fra dansk side, således at de engelske tilbud blev stående, skulle dette ikke være umuligt at opnå.

Jeg opfattede meget af det, der blev gjort gældende i udenrigsministerens tale, som en indrømmelse til de synspunkter, der er oppositionens i denne sag, men da han kom til konklusionen, var det ligesom den samme opfattelse manglede, og i den politik, som udenrigsministeren i dag foreslår det danske folketing, er der for mig først og fremmest ligesom en røst fra fortidens Danmark. Jeg forstår, at der er vanskeligheder ved en omstilling, men en omstilling er nødvendig. Vi lever i en tid, hvor kun ét kan redde Europa, og det er et samlet Europa. Dette kræver af alle folk i Europa, også af vort, en omstilling, et forsøg på at forstå den ny tid. Det skulle dog nødig gå således, at endnu en europæisk position går tabt, før Europa opdager, at det er nødvendigt at samle sig. Europas samling er den eneste borgen for Danmarks selvstændighed, og dette bør være selve grundloven for dansk udenrigspolitik.

Thorkil Kristensen: Det spørgsmål, vi behandler, er vanskeligt for mange danske.